SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1985

av Mirja Räihä och Per-Arne Håkansson (båda S)

Offentliga satsningar på musik

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behoven för en levande verksamhet inom musiken, musikernas möjlighet till kulturutövande och att tillförsäkra återväxten av musiker i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De offentliga anslagen för konstnärliga verksamheter och projekt är underfinansierade. Det konstaterades senast i den statliga återstartsutredningen ”Från kris till kraft” (SOU 2021:77).

Först och främst behövs en förstärkning av ekonomiskt och strukturellt stöd till det fria kulturlivet i form av stipendier till kulturskapare och stöd till arrangörer och främjande infrastruktur som allianser och centrumbildningar. Samtidigt bör kulturanslagen omfördelas och prioritera anställningar av musiker inom konstnärlig produktion med likvärdig anställningstrygghet som administrativ personal.

Musiker etablerar sig oftast i storstadsregionerna. Där finns ofta mer uppbyggd infrastruktur i form av högre utbildning, musikbolag, konsertscener med en stor, löpande verksamhet och främjandeverksamhet för professionella. Där finns också naturligt ett större nätverk av kollegor. Som professionell musiker spelar du däremot ofta på andra platser än där du bor och i många fall även internationellt.

Centraliseringen av kreativ kraft riskerar att dränera mindre städers och landsbygdens kulturutbud och föreningsliv och civilsamhälle har sällan tillräckliga resurser för att kunna arrangera ett kontinuerligt och brett utbud av konserter på professionell grund.

I nuläget är det frivilligt för kommuner att bedriva kulturskola. Kommunala besparingar kan tvinga kommuner att prioritera bort kulturskolan. Kulturskolans erbjudande varierar och vissa instrumentgrupper faller bort inom undervisningen. Vi ser också stora risker för minskad återväxt och en ökad centralisering om studieförbundens musikverksamhet på kommunal nivå skulle minska i omfattning.

Före pandemin diskuterades kring en statlig musikutredning. Hösten 2019 hölls ett riksdagsseminarium där frågan lyftes med argument som att den statliga kulturpolitiken behöver uppdateras för att spegla och främja en verklighet som förändrats sedan politiken utformades.

Coronakrisen har hjälpt oss att lyfta kulturens sårbarhet men också dess möjligheter framåt. Nu behövs det en större utredning av musiklivets villkor och behov.

Det behövs fler musiker som är anställda eller anlitade på Sveriges scener i både kommunal, regional, statlig eller privat regi. Det kan bli verklighet med höjning av anslagsramen, men även med omprioritering av nuvarande anslag. Det behövs också fler kompetenta, kontinuerliga och stabila konsertarrangörer i hela Sverige.

Det behövs även att fler politikområden bidrar till finansiering av kulturen i de fall det finns samhällsvinster att göra på andra områden som hälsa, integration och så vidare.

Tidöregeringens politik har kraftigt minskat anslagen till folkbildningen. Det har också medfört att väldigt många replokaler och studios har lagts ner. Detta har lett till allt större svårigheter för unga musiker att kunna utöva musik och att kunna etablera sig i branschen.

Med ett företagsstöd riktat till kreativa och kulturella branscher i mindre städer och glesbygd skulle storstadskoncentrationen motverkas och fler arbetstillfällen skulle skapas för musiker över hela Sverige. Tillsammans med föreningslivet är kulturskolan och studieförbunden viktiga nav för musikalisk kompetens på kommunal nivå. Vi vill se fortsatt vitala musikverksamheter i studieförbundens regi och vi vill se en avgiftsfri kulturskola i alla Sveriges kommuner, som erbjuder ett bredare urval av instrument och genrer samt undervisningsmetoder för att nå ut till fler barn och unga. En starkare

kulturskola med bredare kompetens i alla Sveriges kommuner skulle ge hela Sverige ett musikaliskt kompetenslyft och bidra till fler arbetstillfällen inom hela musikfältet.

Mirja Räihä (S) *Per-Arne Håkansson (S)*